

Uchwała Nr 4200/II/42/2022

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 3 lutego 2022 r.

w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Wilkowice wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 10, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) - II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziędziak
Członkowie Tadeusz Stawowczyk
 Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **negatywną** opinię o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Wilkowice wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęły uchwały Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 grudnia 2021 r.:

- Nr XXXVII/356/2021 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wilkowice na lata 2022 – 2035,
- Nr XXXVII/357/2021 w sprawie przyjęcia budżetu Gminy Wilkowice na 2022 rok.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) regionalna izba obrachunkowa - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej - przedstawia opinię w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 tej ustawy.

W latach 2022-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych. Zaciągnięcie zobowiązań nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych.

Skład ustalił i zważył, co następuje:

Prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Wilkowice, sporządzonej na okres obejmujący lata 2022-2035, Skład Orzekający ocenił w szczególności pod kątem spełniania relacji określonej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), zgodnie z którymi ustalana na lata 2022-2025 relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące - do dochodów bieżących budżetu. Wyboru długości okresu stosowanego do wyliczenia relacji dokonuje organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego do dnia 31 grudnia 2021 r. i informuje o wyborze właściwą regionalną izbę obrachunkową oraz organ stanowiący tej jednostki.

Wójt Gminy poinformował tut. Izbę o wyborze siedmioletniego okresu stosowanego do wyliczenia ww. relacji.

Po analizie treści przedłożonych uchwał II Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

W przedłożonej prognozie kwoty długu wykazano nieprawidłową, bo wyższą o 497.811,58 zł planowaną wysokość zadłużenia Gminy na koniec 2022 roku, co ma przełożenie na kwotę długu w pozostałych latach prognozy. Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez Przewodniczącego Rady Gminy Wilkowice w wykazanej w prognozie kwocie długu nie uwzględniono zmniejszenia przychodów z tytułu kredytów i pożyczek o powyższą kwotę 497.811,58 zł w 2021 roku.

Skład Orzekający stwierdził, że z przedłożonej wieloletniej prognozy finansowej wynika bardzo duży wzrost kwoty długu Gminy w stosunku do lat poprzednich oraz jej dochodów budżetowych. Wyliczona przez tut. Izbę po uwzględnieniu wyjaśnień Przewodniczącego Gminy Wilkowice planowana kwota zadłużenia w roku 2022 wynosi 32.995.454,40 zł, a w 2023 roku ma osiągnąć poziom 37.150.454,40 zł i stanowić aż 60% dochodów budżetu ogółem. W uchwale

założono zaciąganie nowego długu w wysokościach: 11.620.055,50 zł w 2022 r., 7.160.110,00 zł w 2023 r. i 2.300.000,00 zł w 2024 r. Razem to nowy planowany dług przez Gminę w wysokości 21.080.165,50 zł. Zgodnie za kwartalnym sprawozdaniem o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji Rb-Z, na dzień 30 września 2021 r. stan zadłużenia Gminy wynosił 21.462.279,23 zł, zatem w bardzo krótkim okresie czasu zadłużenie ma zostać prawie podwojone, z tego na koniec 2023 roku ma wzrosnąć aż o 73% w stosunku do 30.09.2021 r. Tak wysokie zadłużenie oraz jego wydłużona w czasie obsługa i spłata (do 2035 roku) to również ogromne obciążenie dla budżetów Gminy w latach przyszłych. Skład stwierdził, że tylko prognozowane wydatki dotyczące obsługi tego zadłużenia (odsetki) według wieloletniej prognozy finansowej wynoszą łącznie ponad 6 mln zł. Spłata zaś i obsługa tak wysokiego zadłużenia będzie wynosić nawet od 4 do prawie 5 mln zł rocznie w niektórych latach prognozy, co może zagrażać realizacji zadań tej jednostki samorządu terytorialnego.

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej wynika, że *formalnie* została zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Różnica wskaźnika obsługi i spłaty zadłużenia do dopuszczalnego limitu kształtuje się na wysokim poziomie i wynosi np. 14,45 pkt. proc. w 2022 roku oraz 11,38 pkt. proc. w 2023 roku, ale jest w dużej mierze efektem korzystania z wyłączeń ustawowych w jej wyliczeniu. Z przedłożonej uchwały według poz. 8.4 jej załącznika nr 1, wynika więc obraz wskaźnika, o którym mowa w art. 243 ustawy, który jest spełniony. Wobec jednak bardzo wysokiego prognozowanego zadłużenia Gminy w wysokości przekraczającej 37 mln zł, przy dochodach ogółem w wysokości nieco powyżej 60 mln zł, przeprowadzono symulację predykcji finansowej Gminy w oparciu o wskaźniki makroekonomiczne Ministerstwa Finansów. Według symulacji dokonanej przez tut. Izbę z zastosowaniem wskaźnika makroekonomicznego CPI (dynamika średnioroczna cen towarów i usług konsumpcyjnych) ogłoszonego przez Ministerstwo Finansów w dokumencie pn. „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw”, tj. symulacji dochodów bieżących, wydatków bieżących oraz dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące z zastosowaniem wskaźnika CPI podanego w tych wytycznych i po uwzględnieniu wstępnych danych z wykonania budżetu Gminy Wilkowice za miesiąc grudzień 2021 roku - wynik symulacji okazał się alarmujący. Obligatoryjna relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych (indywidualny wskaźnik zadłużenia) według wyliczeń tut. Izby nie będzie spełniona w siedmiu kolejnych latach 2029-2035, w przypadku wybraniego przez Gminę względniejszego dla niej 7-letniego okresu stosowanego do wyliczenia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Skład wskazuje ponadto, że bez zastosowania ustawowych wyłączeń z tytułów, o których mowa w art. 243 ust. 3a obligatoryjna relacja znacznie się pogarsza. Skład podnosi tę kwestię, ponieważ w przypadku nieotrzymania środków zaplanowanych i ujętych w wieloletniej prognozie finansowej oraz określonych w umowie w sprawie dofinansowania zadania z budżetu UE lub orzeczenia zwrotu całości lub części otrzymanych środków, albo niespełnienia warunków stosowania wyłączeń -

jednostce samorządu terytorialnego może grozić brak możliwości spełnienia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, w tym możliwości zaciągania, spłaty i obsługi nowych zobowiązań z tytułów dłużnych, jeżeli relacja z art. 243 wskutek braku dofinansowania lub orzeczenia zwrotu dofinansowania albo niespełnienia warunków wyłączeń byłaby przez nią niespełniona. Przypomina się, że z przepisu art. 243 ust. 4 tej ustawy wynika, że w przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a, lub gdy określone w umowie o dofinansowanie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, nie zostały przekazane albo po ich przekazaniu został orzeczone ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia relacji, uwzględniając w tej relacji kwotę zobowiązań związaną z:

- 1) nieprzekazanymi środkami lub środkami, w stosunku do których orzeczono zwrot;
- 2) niespełnieniem warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a art. 243 tej ustawy.

W ocenie Składu, tak duże zadłużenie, jego spłata wraz z kosztami obsługi wymaga zaangażowania znacznych kwot budżetowych, w tym na wydatki bieżące, co może spowodować w roku budżetowym i latach następnych realne zagrożenie realizacji przez Gminę Wilkowice zadań publicznych, o którym mowa w art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2500 z późn.).

Przedstawione okoliczności są głównym powodem negatywnego zaopiniowania prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Wilkowice wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań. W ocenie Składu, Organy Gminy bez zbędnej zwłoki powinny podjąć działania mające na celu naprawę sytuacji finansowej poprzez doprowadzenie do ograniczenia poziomu zadłużenia, celem zapewnienia bezpiecznej realizacji przez Gminę zadań publicznych.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 w związku z art. 246 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych niniejsza uchwała winna zostać opublikowana w terminie 7 dni od daty jej otrzymania od Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 2176 z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający wydał opinię - jak w sentencji uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca

II Składu Orzekającego

Bernadeta Dzedziak